

Sünnet incileri ve kabir komşuluğu

Zonguldak-Kilimli'den Hasan Birben: “1- Farz namazlardan selâm verdikten sonra ‘salâten tüncina’ duâsı sünnet midir?

2- Teşehhütte tahiyat okunurken sağ el işaret parmağı hangi kelimedede kaldırılıp, hangi kelimedede indirilecektir? Bu sünnet-i seniyye midir? Hata yapılırsa ne olur?

3- Ezan-ı Muhammedî okunurken en sonunda ‘La ilahe illallah’ dendiğinde biz de hemen ‘Muhammedü’r-Resulullah’ diyoruz ve salâvat-ı şerife getirerek besmele ile ezan duâsını okuyoruz. Bu şekilde okumanın bir mahzuru var mıdır? Burada sünnet olan nedir?”

1- Sünnet olan, farz namazın arkasından duâ yapmaktır. Farz namazın arkasından duâ yapmak Peygamber Efendimiz (asm) tarafından makbule şayan duâlar arasında sayılmıştır.

Bir gün Resul-i Ekrem Efendimiz’e (asm) soruldu ki:

“Ya Resûlallah! Hangi duâ makbuldür?” Peygamber Efendimiz (asm):

“Gecenin son kısmında ve beş vakit namazların arkalarında yapılan duâlar makbuldür.” buyurdu.1

Peygamber Efendimiz (asm) bir diğer hadislerinde: “Bir farz namazı kılan kimsenin bir makbul duâ hakkı vardır. Kur’ân’ı hatmeden kimsenin de bir makbul duâ hakkı vardır.” 2 buyurmuştur.

Salâten Tüncînâ duâsı Müslüman âlimler, sâlihler ve kutuplarca okunmuş, tecrübe edilmiş ve tavsiye edilmiş kuvvetli bir duâ metnidir. Hazret-i Muhammed’e (asm)

salât ü selâmla başlanan ve Peygamber Efendimizin (asm), Peygamber Efendimizin (asm) âlinin ve Onun (asm) sünnetine uyan her kimsenin her halde ve her sıkıntıda rahmet içinde olmalarını, bütün istek ve ihtiyaçlarının verilmesini, bütün kötülüklerden, günahlardan ve seyyiâttan arındırılmalarını, en yüksek derecelere yükseltilmelerini, hayatta ve öldükten sonra bütün hayırlara ve gâyelerin en yükseğine ulaştırılmalarını niyaz ettiğimiz ve muhakkak hadis ve âyetlerden iktibas edilmiş olan bu duâyı, Üstad Bedüzzaman Hazretleri farz namazların hemen ardından, sünnette gösterilen makbul duâ yerinde okumuş ve burada okunmasını tavsiye etmiştir. Bu duâ hakkında Bedüzzaman Hazretleri şöyle demiştir: “Meşhur-u âlem ve gayet mücerreb ve umum aktafların mergûbu bir salavat-ı şerîfedir.” 3

2- Teşehhütte Kelime-i Şehâdeti okuma esnasında; “lâ ilâhe illallah” kelimesi söylenirken; başparmak ile orta parmağı halka edip diğer iki parmağı da bükerek; işâret parmağını, “lâ ilâhe” derken kaldırmak, “illallah” derken indirmek sünnettir. Böylece “lâ ilâhe” derken Allah’tan başka hiçbir ilâhın olmadığı; “illallah” derken de yalnız Allah’ın var olduğu ikrar ve tesbit edilmiş ve bu şehâdet, şehâdet parmağımızla da te’yîd edilmiş olur. Bilmeyerek yanlış uygulandığında herhangi bir tehlike söz konusu olmaz. Ancak hatâ yapılmaması daha uygun olur. Hanefî ulemâsı halkın bunu yanlış uygulayabileceği ihtimali üzerinde durarak, uygulamada tereddüt edildiğinde bunun terk edilmesini daha evlâ görmüşlerdir.

Şâfiîlerde ise, işâret parmağı dışında bütün parmaklar yumulur; işâret parmağı “illallah” derken kaldırılır; sonra artık, birinci oturuşta ayağa kalkıncaya kadar; ikinci oturuşta ise selâm verinceye kadar bu parmak indirilmez.

3- Ezan-ı Muhammedî (asm) okunduğunda kelime-i tevhidi tamamlayarak salâvat-ı şerife getirip ardından ezan duâsını okumak sünnete aykırı değildir. Hepsi de ayrı ayrı müstakilen sünnettirler. Allah kabul etsin. Âmin.

Mustafa Ekeroğlu: “Kabir komşuluğu menfi veya müsbet birbirini etkiler mi?”

Kabir komşuluğu dünya komşuluğu gibi değildir. Dünyada komşu haklarını gözetmek bir ibadettir. Bu konuda çok sayıda âyet ve hadis bulmak mümkündür. Fakat kabir komşuluğu böyle değildir.

Yaşlı dünyamızda binlerce yıldan beri insan yaşıyor. Ve aynı şehirde çok sayıda medeniyetler kurulmuş. Meselâ Anadolu’da Osmanlılar’dan ve Selçuklular’dan önce, tarih öncesi devirlerden beri Hititler’den Frigyalılar’a; Lidyalılar’dan Urartular’a; İyonyalılar’dan Persler’e ve Roma İmparatorluğuna kadar bir çok uygarlık hüküm sürmüşler. Bu uygarlıkların hepsi de putperest idiler ve hepsi de Anadolu

topraklarına gömüldüler.

Bediüzzaman'ın, "her bir şehri yüz defa mezaristana boşaltan ölüm, elbette hayattan ziyade bir istediği var." 4 sözüyle işaret ettiği gibi, her bir şehir defalarca kabristana boşalmış. Binlerce yıl içinde aynı topraklara ehl-i azap da, ehl-i mükâfat da elbette gömülmüş. Fakat berzah hayatında ruhların birbirlerinden kötülük görme durumları olmadığı gibi, birbirlerine fayda verme imkânları da söz konusu değildir.

Yalnız salih ruhlar kabirleri birbirinden uzak da olsa, orada görüşüp buluşabiliyorlar. Nitekim Bediüzzaman, "ileride hem berzahta, hem cennette görüşülecektir." 5 diyerek ehl-i iman için berzahta görüşme imkânı bulunduğunu müjdelemektedir.

Dipnotlar:

1- El-Ezkâr, Nevevî, 66, 67.

2- Câmiü's-Sağîr, 4/1576.

3- İlk Teksir Delâilü'n-Nûr, s. 36.

4- Asa-yı Musa, s. 14.

5- Mektubat, s. 80.